

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Development of a Model for Training Sex Education Teachers through Cooperative Learning

กนกพร ทองสอดแสง¹ ไพโรจน์ สติริยากร² พิสิต เมธาทาร์³ และมนต์ชัย เทียนทอง⁴

Kanokporn Tongsodsang,¹ Pairote Stirayakorn,² Pisit Methapatara³
and Monchai Tiantong⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาเพศศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และสถาบันการพลศึกษา จำนวน 7 คน ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สร้างขึ้น โดยศึกษาในหัวข้อ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสนทนากลุ่ม และสร้างแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบและยืนยันถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้มาสร้างเป็นเครื่องมือ และนำไปทำการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ในชั้นวิจัย และนำผลการวิจัยในขั้นตอนการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรม แล้วจึงนำไปวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนการพัฒนาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยศึกษาในหัวข้อ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน โดยสรุปได้ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” จำนวน 13 หน่วย และนำข้อมูลความคิดเห็นที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาและเป็นการยืนยันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.95 โดยเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 20 แห่ง แห่งละ 40 คน รวม 800 คน ได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 705 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.12 แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจหาความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 664 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.18

2. พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา เมื่อได้นำข้อมูลเบื้องต้นมาพัฒนาสร้างเป็นหลักสูตรอบรม ได้มีการตรวจสอบเอกสารฝึกอบรมเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมมีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.8 ถึง 1 ส่วนความสอดคล้องระหว่างหัวข้อเรื่องการ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ Ph.D. (Vocational Education) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

⁴ ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อบรมกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจำนวน 13 หน่วย มีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.6 ถึง 1 ส่วน ความสอดคล้องระหว่าง
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบจำนวน 13 ชุด มีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.6 ถึง 1

นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงจำนวน 13 ชุดไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ได้เรียนวิชาเพศศึกษามาแล้วจำนวน 72 คน
พบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ในระหว่าง 0.62 - 0.77 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.31 - 0.51 และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ มีค่าอยู่ในระหว่าง 0.37 - 0.69

หลังจากนั้นนำรูปแบบการฝึกอบรมไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำนวน 3 คนพบว่า ผลการ
ประเมินใบเนื้อหา 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.21 - 4.70 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก และความเหมาะสม
มากที่สุด ผลการประเมินหลักสูตร 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.09- 4.75 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก และความ
เหมาะสมมากที่สุด ผลการนิเทศการสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดีทุกหน่วย ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับ
การอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการ
จัดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ดำเนินการใช้รูปแบบหลักสูตรการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษา เมื่อได้นำหลักสูตรอบรมไปทดลองใช้แล้วนำผล
ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขจึงนำไปดำเนินการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาจำนวน 7 คนพบว่า ผลการประเมินใบเนื้อหา 13 หน่วย
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.82 - 4.95 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ผลการประเมินหลักสูตร 13 หน่วยมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระหว่าง 4.78 - 4.97 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ผลการนิเทศการสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ
ทุกหน่วย ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4.93 อยู่ในระดับมากที่สุด
ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการจัดฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ประเมินติดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา เป็นการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว โดย
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 7 คนได้นำรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่สร้างขึ้นไว้ใช้กับนักศึกษา ตามคู่มือและสื่อที่ได้รับหลังจาก
การฝึกอบรมผ่านไป โดยใช้รูปแบบการทดลอง Nonrandomized control group pretest posttest design ด้วยวิธีการ
Think-pair-share แบบ Homogeneous จำนวน 64 คน เป็นกลุ่มทดลอง 32 คน และกลุ่มควบคุม 32 คน พบว่า ความ
พึงพอใจของการเข้ารับการฝึกอบรมพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39 การทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาที่
เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับเรียนแบบปกติ พบว่า มีคะแนนผลการทดสอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เกือบทุกหน่วยการเรียนรู้ ยกเว้นการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยง ไม่แตกต่างกัน เจตคติของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับเรียน
แบบปกติพบว่า นักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดมีเจตคติ ค่าเฉลี่ย 3.23 ส่วนนักศึกษาที่เรียนแบบปกติมีเจตคติ ค่าเฉลี่ย 2.99
เมื่อทดสอบความแตกต่างของแบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับเรียนแบบปกติพบว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การเรียนรู้แบบร่วมมือและเพื่อนคู่คิด

ABSTRACT

This research aimed to develop a model for training sex education teachers through cooperative learning. Subjects selected to participate in this research and development study were 7 sex education instructors teaching bachelor's degree students at Universities, Rajabhat Universities and Physical Education Institutes which are public higher education institutions. The instruments used in this research was a Model for Training Sex Education Teachers through Cooperative Learning, constructed through the following stages: studying the subject "Sexually-Risk Behaviors", gathering experts' opinion through Focus-Group Discussion, constructing a questionnaire to examine and confirm existing

problems, and synthesizing the collected data for constructing the instrument or model before conducting an experimental research. The results of the experiment were used to develop and improve the training model, which was later used in conducting another experiment for development.

Findings of the study are as follows :

1. Studying basic data for developing a sex education training model was conducted by using cooperative learning through focus-group discussion from which 9 experts' opinions and suggestions were collected to acquire relevant contents regarding sexually risk behaviors, which were later summarized and arranged in 13 units to be used as basic data for constructing the questionnaire for inquiring opinion regarding prevention of sexually risk behaviors in order to study and confirm the existing problems. This questionnaire of .095 reliability was later used to collect data from 20 public higher education institutions, from each of which 40 participants took part in the study, making the total of 800; but 705 respondents returned the forms, which accounted for 88.12%. However, there were only 664 questionnaire forms or 94.18% that were complete.

2. In developing the sex education training model, the acquired basic information was used to construct the model, the contents of which were examined and evaluated by 5 experts regarding appropriateness of instructional activities and content validity. It was found that the congruence index of the training model was within the 0.8-1 range; while the congruence between the 13 content units and behavioral objectives was 0.6-1; and the congruence between the behavioral objectives and the 13 unit tests was also at the 0.6- 1 level.

After the 13 tests were tried out with 72 students who had studied sex education, it was found that the difficulty indexes were within 0.62-0.77, discrimination indexes were 0.31-0.51, and reliability values of the tests were 0.37-0.69.

The training model was then tried out with 3 subjects of the study, which revealed the following findings: the average content validity values of the 13 units were 4.42 – 4.70, which were at the high and highest levels of appropriateness; and the average mean of the thirteen- unit curriculum was 4.49-4.66, which was also at the high and highest levels of appropriateness. Results of trainers' supervision revealed a good level of quality for every unit. The average mean of participants' opinions regarding the training curriculum was 4.44, which was at the high level. The average mean of participants' opinions regarding management of the training was 4.64, which was at the highest level.

3. After the tryout, the sex education training model was modified before it was implemented in training 7 sex education instructors. Results are as follow: the average content validity index of the content sheets of the thirteen units was 4.82-4.95, which was at the highest level of appropriateness; and the average mean of the thirteen-unit curriculum was in the 4.78-4.957 range, which was at the highest level of appropriateness. Results of trainers' supervision revealed quality of every unit being at a very good level. The average mean of subjects' opinions regarding the training curriculum was 4.93, which was at the highest level. The average mean of subjects' opinions regarding management of the training was 4.96, which was at the highest level.

4. Follow-up evaluation of the sex education training model revealed that the 7 participants of the training used the model in teaching their students according to the manual and instructional media they received after the training, by using the non-randomized control group pretest- posttest design with the use of Think-Pair-Share technique with a homogeneous group of 64 subjects, divided into the control and experimental groups of 32 each; which revealed the following findings. The average mean

of subjects' satisfaction was 4.39, that was at the high level. Comparison of results of students learning through use of the Think-Pair-Share technique and those learning through regular teaching revealed a significant difference at the .05 level for almost every unit, except the unit on Being in Risky Situations, which showed no significant difference. The attitude of the students learning through the Think-Pair-Share technique was 3.23 in average, and that of the students learning through regular teaching was 2.99; showing a significant difference at the .05 level.

Keywords : Sexually-Risk Behaviors, Cooperative Learning and Think-Pair-Share

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานภาวะสังคมเพื่อเสนอรายงานความเคลื่อนไหวปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต โดยพบว่าปัญหาที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือ ปัญหาด้านอุบัติเหตุและปัญหาครอบครัวที่มีแนวโน้มขาดความอบอุ่นสมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างทำงานเนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจ อีกทั้งปัญหาครอบครัวก็ยิ่งส่งผลกระทบต่อเยาวชนด้วยคือ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและมีการทำแท้งปีละ 300,000 ราย โดยผู้หญิงส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 14-20 ปี และมีสถานภาพเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (เดลินิวส์, 25 มีนาคม 2547) ผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งที่เข้ารับรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุขพบว่า ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการทำแท้งมีตกเลือดอย่างหนัก บาดทะยัก การติดเชื้อเข้ากระแสโลหิต การอักเสบของอุ้งเชิงกราน จนถึงต้องตัดมดลูกทิ้งและเสียชีวิต (สุชาติ รัชชกุล, 2541 : บทคัดย่อ)

ข้อมูลของกองโรคเอดส์และกองกามโรคระบุว่าจำนวนผู้ป่วยเอดส์และผู้ป่วยกามโรคที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปีมีกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนผู้ป่วยเอดส์และผู้ป่วยกามโรคชี้ให้เห็นแนวโน้มที่วัยรุ่นจะเผชิญปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้นอีกในอนาคต การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างเรื้อรังยังส่งผลให้เกิดภาวะการมีบุตรยากหรือเป็นหมันตามมา

อีกทั้งในปัจจุบัน ความรุนแรงทางเพศเป็นปัญหาที่ปรากฏชัดเจนในสังคมไทย เนื่องมาจากการคุกคาม ลวนลามทางเพศ การเอาเปรียบทางเพศ การข่มขืน การล่อลวงไปค้าประเวณี การละเมิดสิทธิของคนรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะ

เป็นวัยรุ่นชายหรือหญิง การเลือกปฏิบัติต่อวัยรุ่นหญิง เช่น ถูกจำกัดโอกาสทางการศึกษา การทำงาน เป็นต้น นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ รองปลัดกระทรวงยุติธรรมได้กล่าวว่า กระทรวงยุติธรรมต้องดูแลเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กมากขึ้นทุกปี บางคดีมีสถิติเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าตกใจ เช่น คดีเกี่ยวกับเพศ ปี พ.ศ. 2544 มี 1,000 คดี ปี พ.ศ. 2549 เพิ่มถึง 3,000 คดี (ไทยรัฐ, 11 มกราคม 2550)

วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ มีความอยากรู้อยากเห็น สนใจอยากทดลองในสิ่งต่างๆ สนใจในเรื่องเพศตรงข้าม เนื่องจากแรงขับทางเพศและอิทธิพลของฮอโมนเพศเพิ่มขึ้นในช่วงวัยรุ่น รวมทั้งตัวเด็กเองที่เริ่มมีอิสระจากกฎเกณฑ์ของครอบครัว มีความเป็นตัวของตัวเองมีโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น รวมถึงสื่อต่างๆ ที่มีส่วนในการกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศได้โดยง่าย เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศส่งผลต่อการเกิดปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา

ดังนั้นบรรดาสถานที่ที่สามารถเข้าถึงวัยรุ่นได้ดีที่สุดคือโรงเรียนและสถานศึกษา เพราะวัยรุ่นไทยส่วนมากอยู่ในระบบการศึกษา โรงเรียนสามารถครอบคลุมประชากรวัยรุ่นได้จำนวนมาก (Olukoya, 1994) ด้วยเหตุนี้สิ่งกระตุ้น (Intervention) เพื่อใช้ในการป้องกันปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ สำหรับวัยรุ่นในระบบโรงเรียนคือ การได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา จากการติดตามการสอนเพศศึกษาในประเทศไทย (ยุพา พูนขำ และกอบกาญจน์ มัทธโน, 2541 : 21-23) พบว่าการสอนด้วยวิธีเดิมไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก 1) หลักสูตรเพศศึกษามีเนื้อหาวิชาแบบกว้างๆ เน้นทางด้านสังคมทั่วไป เนื้อหาธรรมชาติทางเพศไม่เป็นไปตามพัฒนาการ

ทางเพศ ปัญหาทางเพศไม่ทันสมัย ไม่ตอบสนองความอยากรู้ เห็นของวัยรุ่น 2) ทศนคติของผู้สอนวิชาเพศศึกษาไม่ดี ต่อเรื่องเพศ เพราะสังคมคิดว่าเรื่องเพศเป็นสิ่งที่น่าอายทำให้ ไม่สะดวกใจต่อการสอน 3) กระบวนการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ใช้การบรรยายเป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้ 4) สื่อการเรียนการสอนในเรื่องเพศ มีน้อย ไม่ทันสมัย ทำให้ไม่น่าสนใจ 5) ปัจจัยอื่นๆ เช่น การบริหารจัดการนโยบายและบรรยากาศในสถานศึกษาที่มีผล ต่อการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

สถานศึกษาจึงเป็นแหล่งที่ดีที่สุดที่จะให้ข้อมูลทาง เพศศึกษาอย่างถูกต้องแก่วัยรุ่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนมีความสามารถ แตกต่างกัน และแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ในการเรียนรวม กัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ผู้เรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับไพรวลัย สุนันธรรม (2548 : 27) ว่าประโยชน์ การเรียนแบบร่วมมือสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม ทำให้มีความเข้าใจลึกซึ้ง ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจ ในตนเอง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากปัญหาดังกล่าว สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาท สำคัญในการให้ความรู้ในเรื่องเพศ เพราะถือเป็นแหล่งที่ ใกล้ชิดที่สุดกับวัยรุ่นเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศจึงใช้เทคนิคให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้สามารถนำความรู้จากการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีเจตคติที่ดีใน เรื่องเพศศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ดีงาม ถูกต้อง และ เหมาะสม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม ครูสอนวิชาเพศศึกษา ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกอบรม ครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วย เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถนำไปใช้ในการฝึก อบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา พิจารณาจากหัวข้อ “พฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ” จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้สนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และ สรุปรออกมาเป็นหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- หน่วยที่ 1 การใช้สารเสพติด
- หน่วยที่ 2 การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- หน่วยที่ 3 การเที่ยวสถานบันเทิง
- หน่วยที่ 4 การรับข้อมูล ข่าวสาร สื่อสาธารณะ
- หน่วยที่ 5 การแต่งงานสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงใน เชิงคู่สาว
- หน่วยที่ 6 การอยู่กับเพศตรงข้ามในลักษณะที่มี ความสัมพันธ์นอกเหนือจากความเป็นเพื่อน
- หน่วยที่ 7 การแต่งกายที่ล่อแหลม
- หน่วยที่ 8 การอยู่ในสถานการณ์เสี่ยง
- หน่วยที่ 9 ขาดทักษะการคิด
- หน่วยที่ 10 ภาวะผิดปกติทางอารมณ์
- หน่วยที่ 11 สถานภาพทางสังคมของครอบครัว
- หน่วยที่ 12 ความสัมพันธ์ทางเพศในลักษณะที่เบี่ยงเบน
- หน่วยที่ 13 ความเชื่อและทัศนคติ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) โดยพิจารณาจากหัวข้อ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้น และนำข้อมูลกลับมาสังเคราะห์ เพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share) และนำไป ทำการวิจัยเชิงทดลอง และนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตร แล้วนำไปวิจัยเชิงทดลองซ้ำอีกครั้ง เพื่อนำผลของ

การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย และขั้นตอนการพัฒนามาสรุปวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาเพศศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาเพศศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัราชภัฏ และสถาบันการพลศึกษา รวมจำนวน 7 คน

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา

1. รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการสอน

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา

1. โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

1.1 เนื้อหาจำนวน 13 หน่วย ในแต่ละหน่วยจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ 1) แผนบทเรียน 2) ใบเนื้อหา 3) แบบฝึกหัด 4) ใบเฉลยแบบฝึกหัด 5) แบบทดสอบ

1.2 คู่มือการใช้หลักสูตร

1.3 สื่อประกอบการบรรยาย ผู้วิจัยจึงได้สร้างสื่อแต่ละหน่วย รวม 13 หน่วย โดยใช้โปรแกรม power point

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเอกสารฝึกอบรมเพื่อ

ประเมินความสอดคล้อง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมการสอนเพศศึกษา

2.2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อเรื่องการอบรมกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจำนวน 13 ชุด

2.3 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบจำนวน 13 ชุด

3. ในขั้นตอนทดลองการฝึกอบรม (Try-out) ใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

3.1 ชุดฝึกอบรมการสอนเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 13 หน่วย

3.2 ใบนิเทศการสอน

3.3 แบบประเมินใบเนื้อหา (13 หน่วย)

3.4 แบบประเมินหลักสูตร (13 หน่วย)

3.5 แบบประเมินผลความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

3.6 แบบประเมินผลการจัดฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา

ในขั้นตอนนี้เป็นการใช้รูปแบบการฝึกอบรมหลังจากนำไปทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงโดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. ชุดฝึกอบรม

2. ใบนิเทศการสอน

3. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

4. แบบประเมินผลการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา

เป็นการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมผ่านไป แล้วโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 7 คน ได้นำรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่สร้างขึ้นไว้ใช้กับนักศึกษา ตามคู่มือและสื่อที่ได้รับหลังจากการฝึกอบรมผ่านไป โดยมีเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบของหลักสูตรฝึกอบรมแต่ละหน่วย

3. แบบประเมินเจตคติที่เปลี่ยนไปของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 4 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาเพศศึกษา จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่แนะนำการใช้รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนประกอบต่างๆ ในหลักสูตร เทคนิควิธีการใช้งานใบเนื้อหา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ สื่อประกอบการบรรยาย เป็นต้น หลังจากแนะนำจนเป็นที่เข้าใจแล้ว จึงแบ่งหัวข้อ 13 หน่วยให้แต่ละคนรับผิดชอบ พร้อมทั้งให้ทุกคนศึกษารายละเอียด แล้วทำการซ้อมสอนหรือซ้อมบรรยายแต่ละหัวข้อที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบ โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่ที่นเทศคอยแนะนำปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ดำเนินกิจกรรมการบรรยายตามแผนบทเรียนที่กำหนด และดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่กำหนด คือ

- ก. แบบประเมินใบเนื้อหา (13 หน่วย)
- ข. แบบประเมินหลักสูตร (13 หน่วย)
- ค. แบบประเมินผลความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม
- ง. แบบประเมินผลการฝึกอบรม
- จ. ใบนิเทศ

2. ขั้นตอนการพัฒนา

หลังจากการสรุปผลจากขั้นตอนการวิจัยในขั้นตอนแรกแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในขั้นตอนของการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ แล้วจึงนำไปวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนการพัฒนาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นติดตามผลการฝึกอบรมโดยให้ผู้ที่ทำผ่านการฝึกอบรมไปจัดอบรมกับนักศึกษา แล้วเก็บข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ดำเนินการฝึกอบรม เป็นการแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมให้กับผู้ที่ต้องทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมจำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่แนะนำการใช้รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนประกอบต่างๆ ในหลักสูตร เทคนิควิธีการใช้งานใบเนื้อหา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ สื่อประกอบการบรรยาย เป็นต้น หลังจากแนะนำจนเป็นที่เข้าใจแล้วจึงแบ่งหัวข้อ 13 หน่วยให้แต่ละคนรับผิดชอบ พร้อมทั้งให้ทุกคนศึกษารายละเอียด แล้วทำการซ้อมสอนหรือซ้อมบรรยายแต่ละหัวข้อที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบ โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่ที่นเทศคอยแนะนำปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อที่วิทยากรจะได้นำไปใช้สอนกับนักศึกษาในชั้นติดตามผล

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามตารางฝึกอบรมที่สร้างไว้ และดำเนินกิจกรรมการบรรยายตามแผนบทเรียนที่กำหนด และดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่กำหนด คือ

- ก. แบบประเมินใบเนื้อหา (13 หน่วย)
- ข. แบบประเมินหลักสูตร (13 หน่วย)
- ค. แบบประเมินผลความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม
- ง. แบบประเมินผลการฝึกอบรม
- จ. ใบนิเทศ

2.3 ติดตามผลการฝึกอบรม เป็นการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 7 คน ได้นำรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักศึกษาตามคู่มือและสื่อที่ได้รับหลังจากการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว โดยใช้รูปแบบการทดลอง Nonrandomized control group pretest posttest design ด้วยวิธีการ Think-pair-share แบบ Homogeneous

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนารูปแบบการ

ฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดเตรียมข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการสอนเพศศึกษาตามแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพศศึกษา โดยศึกษาในหัวข้อ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการสอน โดยสรุปได้ “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” จำนวน 13 หน่วย และนำข้อมูลความคิดเห็นที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมความเสี่ยงทางเพศ เพื่อศึกษาและเป็นการยืนยันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.95 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 20 แห่ง แห่งละ 40 คน รวม 800 คน ได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 705 ชุด คิดเป็น 88.12 % แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจหาความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 664 ชุด คิดเป็น 94.18 %

2. พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา เมื่อได้นำข้อมูลเบื้องต้นมาพัฒนาสร้างเป็นหลักสูตรอบรม ได้มีการตรวจสอบเอกสารฝึกอบรมเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมความเสี่ยงทางเพศ โดยประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพศศึกษาที่พัฒนาขึ้น และประเมินความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมจำนวน 10 รายการ มีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.8 ถึง 1

ส่วนความสอดคล้องระหว่างหัวข้อเรื่องการอบรมกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 13 หน่วย มีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.6 ถึง 1 โดยพบว่า ค่าความสอดคล้อง 0.6 อยู่ในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวน 1 วัตถุประสงค์ จาก 9 วัตถุประสงค์ การเที่ยวสถานบันเทิงจำนวน 1 วัตถุประสงค์ จาก 2 วัตถุประสงค์ การรับข้อมูลข่าวสาร สื่อสาธารณะจำนวน 2 วัตถุประสงค์

จาก 3 วัตถุประสงค์ การแต่งกายที่ล่อแหลมจำนวน 1 วัตถุประสงค์ จาก 4 วัตถุประสงค์ ขาดทักษะการคิดจำนวน 1 วัตถุประสงค์ จาก 4 วัตถุประสงค์ และความเชื่อและทัศนคติจำนวน 1 วัตถุประสงค์ จาก 4 วัตถุประสงค์

ส่วนความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบ จำนวน 13 ชุด มีค่าความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.6 ถึง 1 ยกเว้นเรื่องการเที่ยวสถานบันเทิงมี 1 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0.2 จึงได้ตัดออกไป การแต่งงานสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงในเชิงคู่สามี 2 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0.4 และ 0.2 ตามลำดับ จึงได้มีการปรับปรุงตัวเลือกใหม่ และการอยู่กับเพศตรงข้ามในลักษณะที่มีความสัมพันธ์นอกเหนือจากความเป็นเพื่อนมี 1 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0.4 จึงได้มีการปรับปรุงคำตอบใหม่ นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงจำนวน 13 ชุดไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ได้เรียนวิชาเพศศึกษามาแล้วจำนวน 72 คน พบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ในระหว่าง 0.62 - 0.77 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.31 - 0.51 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.37 - 0.69 โดยมีค่าความเชื่อมั่นต่ำจำนวน 2 ชุด คือ การอยู่กับเพศตรงข้ามในลักษณะที่มีความสัมพันธ์นอกเหนือจากความเป็นเพื่อน และการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงมีค่า 0.37 และ 0.39 ตามลำดับ ที่เหลือมีค่าความเชื่อมั่นปานกลาง หลังจากนั้นนำรูปแบบการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำนวน 3 คน พบว่า

1. ผลการประเมินใบเนื้อหา 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.21 - 4.70 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากและความเหมาะสมมากที่สุด
2. ผลการประเมินหลักสูตร 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.09 - 4.75 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากและความเหมาะสมมากที่สุด
3. ผลการนิเทศการสอนของวิทยากร มีคุณภาพอยู่ในระดับดีทุกหน่วย รวมจำนวน 13 หน่วย
4. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการจัดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ดำเนินการใช้รูปแบบหลักสูตรการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษา เมื่อได้นำหลักสูตรอบรมไปทดลองใช้แล้ว นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขจึงนำไปดำเนินการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาจำนวน 7 คน พบว่า

1. ผลการประเมินใบเนื้อหา 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.82 - 4.95 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

2. ผลการประเมินหลักสูตร 13 หน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.78 - 4.97 อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

3. ผลการนิเทศการสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 13 หน่วย

4. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย 4.93 อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการจัดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ประเมินติดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพศศึกษา เป็นการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมผ่านไป แล้ว โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 7 คน ได้นำรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่สร้างขึ้นใช้กับนักศึกษา ตามคู่มือและสื่อที่ได้รับหลังจากการฝึกอบรมผ่านไปจำนวน 64 คน เป็นกลุ่มทดลอง 32 คน และกลุ่มควบคุม 32 คน พบว่า

1. ความพึงพอใจของการเข้ารับการฝึกอบรมพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39

2. การทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับเรียนแบบปกติพบว่า มีคะแนนผลการทดสอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกือบทุกหน่วยการเรียนรู้ ยกเว้นการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงไม่แตกต่างกัน

3. เจตคติของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับ

เรียนแบบปกติพบว่า นักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดมีเจตคติค่าเฉลี่ย 3.23 ส่วนนักศึกษาที่เรียนแบบปกติมีเจตคติค่าเฉลี่ย 2.99 เมื่อทดสอบความแตกต่างของแบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับเรียนแบบปกติพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งจากการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปกิจกรรม โดยมุ่งให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งทำที่ที่แสดงถึงความพึงพอใจในการทำงานด้วย (วิจิตร อวทะกุล, 2540 : 31)

การดำเนินการฝึกอบรมได้ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมก่อน ซึ่งทาบ (Taba, 1962 : 12) เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ เริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหา จัดลำดับเนื้อหา คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จัดลำดับขั้นตอนของประสบการณ์การเรียนรู้ กำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การคัดเลือกกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำวิธีการฝึกอบรมที่เน้นการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share) ซึ่งนิโคล (D.J. Nicol) (กรมสุขภาพจิต, 2543 : 10) กล่าวว่า การฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมจึงมุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมคือ มีส่วนร่วมตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ปรับวิธีการฝึกอบรม และแนะนำเป้าหมายปลายทางของการฝึกอบรม ดังนั้นวิทยากร

จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการถ่ายทอด เลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม ดังที่ สุดใจ ทองอ่อน และคณะ (2546: 54) และทิศนา แคมมณี (2551: 64) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยหลักการพึ่งพากัน ทุกคนเท่าเทียมกัน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ประยุกต์ความรู้ที่เกิดขึ้น โดยครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการควบคุมชั้นเรียนมาเป็นผู้จัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนได้ดีในบรรยากาศที่เป็นกันเอง (พรพนธ์ศรี เห่งธรรมสาร, 2533: 37)

ผลจากการนำร่างหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมทุกองค์ประกอบอยู่ในระหว่าง 0.8 - 1 ถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในระดับดี เพราะมีค่า IOC เกินกว่า 0.5 (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548 : 118) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาเพศศึกษาจำนวน 3 คนพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ถือว่าผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมาก ดังนั้นหลักสูตรฝึกอบรมจึงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบ ตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ ชูชัย สมิทธิไกร (2548: 29-34) และ Cascio (1986: 212-240) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยทราบจุดมุ่งหมายว่าควรจะทำอะไรให้กับผู้เข้าอบรมได้บ้างยังผลให้หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลปรากฏว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ทั้งนี้พบว่ามีผลการนิเทศด้านการสอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยประเมินจากประสิทธิภาพด้านปฏิบัติการสอนของวิทยากรจากจำนวนที่ต้องสอนทั้งหมด 13 หน่วย ในชั้นการวิจัยพบว่าการสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 13 หน่วย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 80-85 ส่วนในชั้นการพัฒนาพบว่า การสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศทั้งหมดทุกหน่วย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 90-95 จะเห็นได้ว่าวิทยากรได้มีการพัฒนาการสอน มีความ

พร้อมและเข้าใจในเนื้อหา ตลอดจนกระบวนการในการถ่ายทอดการสอนได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ เครือวัลย์ ลิมอักษิต (2531: 2) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมคือ การถ่ายทอดความรู้ หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุง เพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติอันเหมาะสม จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม และเพิ่มขีดการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนั้น การฝึกอบรมเปิดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทั้งการพูด การอภิปราย และมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ทุกขั้นตอนของการฝึกอบรม ตั้งแต่การหาความต้องการ การกำหนดเนื้อหา และกระบวนการฝึกอบรม ไปจนถึงการประเมินและการติดตามผล ในระหว่างดำเนินการฝึกอบรมอาจมีการปรับเนื้อหาและกระบวนการที่ไม่ใช่ความต้องการเดิมที่ตั้งไว้ก่อนการฝึกอบรม แต่เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกอบรม ถือว่าเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างผู้รับการฝึกอบรมกับวิทยากรหรือระหว่างผู้รับการฝึกอบรมด้วยกันเอง

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า วิทยากรสามารถพัฒนาการสอนไปสู่ขั้นดีเลิศได้ทุกหน่วยการสอน เพราะผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นอิสระทางความคิด สามารถนำประสบการณ์ ความรู้และทฤษฎีมาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติจริงได้ อติญาณ์ ศรีเกษตริน (2543: 78) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีเป็นพื้นฐานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมสูงสุด และทำให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดด้วย อีกทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป คือมากกว่า 20 คน ความสนใจกันจะน้อยลง ดังนั้นขนาดของกลุ่มที่ใช้ในการฝึกอบรมและหวังผลการเปลี่ยนแปลงจากการทำกิจกรรม ควรมีขนาดเล็ก เพราะทำให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างทั่วถึง ไม่ต้องใช้เสียงดัง (Linderman, 1972: 207)

3. การประเมินติดตามผลการอบรม หลังจากการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมผ่านไปจึงได้นำชุดฝึกอบรมไปใช้กับนักศึกษาจำนวน 64 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 32 คน และกลุ่มควบคุม 32 คน ใช้เวลาอบรมจำนวน 3 วัน โดย

หลักสูตรอบรมใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ประเภทเพื่อนคู่คิด เพศเดียวกัน (Think pair share แบบ Homogeneous) พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 ยกเว้น โสตทัศนูปกรณ์มีความครบถ้วน ใช้งานได้ดี และสภาพของ ห้องที่ใช้ในการอบรมมีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.81 ซึ่งมีความ พึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนผลการทดสอบความแตกต่าง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนผลการทดสอบที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกือบทุก หน่วยการเรียนรู้ ยกเว้นเรื่องการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงที่มีผล การทดสอบไม่แตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะ เห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่า การเรียนแบบปกติ ดังที่ สุดใจ ทองอ่อน และคณะ (2546 : 54) ประภาพร พรหมเดชบุญ (2545 : 16) ได้กล่าวว่า การ เรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาหลายๆ ด้านที่ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยที่เทคนิคการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด วัฒนาพร ระบับทุกข์ (2542 : 30) และ Millis และ Cottell (1998 : 73-74) เป็นเทคนิคที่เริ่มต้นจากปัญหา หรือโจทย์ คำถามให้นักเรียนทุกคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน ครู ต้องตั้งคำถามที่ต้องใช้ความเข้าใจ มักเป็นคำถามแบบการ สอบสวน และออกไปนำเสนอคำตอบที่ได้ช่วยกันสรุปไว้แล้ว ดังนั้นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ความทรงจำใน เรื่องที่พูดและที่ได้ทำไปแล้ว จะคงอยู่ในความทรงจำของ ผู้เรียนถึง 90 % (Raymond S, 2007) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภรณ์ ศรีสุชาติ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative learning) เรื่องเพศศึกษา วิชาสุขศึกษา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่เรียน ด้วยชุดการสอนเรื่องเพศศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียน ดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ชุดการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เพศศึกษา วิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีความรู้ เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนร้อยละ 81 และ รัตนา เจริญสาริต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลของ

การสอนเพศศึกษา โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อ ความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศในด้านความภูมิใจใน ตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจ และ ทักษะการปฏิเสธโดยไม่มีสัมพันธภาพ ดีกว่าก่อนได้รับการ สอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และเฉลิมพล ต้นสกุล (2537: 102-107) ได้ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการดำเนินงานสุขศึกษา โดยการอบรมกลุ่มเพื่อนเพื่อใช้เป็นคู่มือถ่ายทอดแนะนำ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่ม แรงงานเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผลการศึกษาพบว่า หลังการ ทดลองกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ การรับรู้ ความคาดหวัง และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคเอดส์ ถูกต้องมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและมากกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และซาลลิส และคณะ (Sallis, et al, 1990: 489-503) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการ ฝึกทักษะในการปฏิเสธบุหรี่แก่นักเรียนเกรด 4-7 โดยแบ่ง เป็นกลุ่มทดลองคือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะในการปฏิเสธ บุหรี่จำนวน 39 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 39 คน ประเมินโดยใช้แบบทดลอง การโต้ตอบของนักเรียนต่อการ ชักชวนให้สูบบุหรี่ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้ เข้าร่วมโปรแกรمدังกล่าวจะได้คะแนนในระดับดีมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบ นอกจากนี้นักเรียนในกลุ่มทดลองจะ สามารถปฏิเสธบุหรี่จากการชักชวนของเพื่อนได้มากกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยที่ 3.23 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยที่ 2.99 และนำไปทดสอบ ความแตกต่างเจตคติของนักศึกษาที่เรียนแบบเพื่อนคู่คิดกับ เรียนแบบปกติพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุสา พรสม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบ ความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อเรื่องเพศของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีการสอนเพศศึกษาแบบโมเดลกับ

แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบโมดูลมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อเรื่องเพศมากกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชูลคิน และคณะ (Shulkin, et al. 1991 : 75-79) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนในพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง การศึกษาเป็นแบบกึ่งทดลอง ได้แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับโครงการเพื่อนสอนเพื่อนและอีกกลุ่มเป็นกลุ่มเปรียบเทียบไม่ได้รับโครงการใดๆ โดยเพื่อนได้ให้ข้อมูลความรู้เรื่องโรคเอดส์ ภัยทางอนามัย และให้คำปรึกษาถึงวิธีการใช้ถุงยางอนามัย พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคและความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเอดส์แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลปรากฏว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ทั้งนี้พบว่ามีผลการนิเทศด้านการสอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยประเมินจากประสิทธิภาพด้านพฤติกรรมการสอนของวิทยากรจากจำนวนที่ต้องสอนทั้งหมด 13 หน่วย ในชั้นการวิจัยพบว่าการสอนของวิทยากรมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 80-85 เมื่อแยกย่อยในแต่ละหน่วยการอบรมพบว่า ในหน่วยของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์, การเที่ยวสถานบันเทิง, การแต่งกายที่ล่อแหลม และการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยง วิทยากรสามารถสอนอยู่ในระดับดีได้คะแนนร้อยละ 85 ส่วนในหน่วยของการใช้สารเสพติด, การรับข้อมูล ข่าวสาร สื่อสาธารณะ, การแต่งงานสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงในเชิงชั่วสาว, การอยู่กับเพศตรงข้ามในลักษณะที่มีความสัมพันธ์นอกเหนือจากความเป็นเพื่อน, ขาดทักษะการคิด, ภาวะผิดปกติทางอารมณ์, สถานภาพทางสังคมของครอบครัว ความสัมพันธ์ทางเพศในลักษณะที่เบี่ยงเบน และความเชื่อและทัศนคติ วิทยากรสามารถสอนอยู่

ในระดับดี ได้คะแนนร้อยละ 80 ส่วนค่าร้อยละผลของการนิเทศการสอนในขั้นตอนการพัฒนาพบว่า วิทยากรสามารถสอนอยู่ในระดับดีเลิศ สามารถทำคะแนนได้มากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไปทุกหน่วย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนวิชาเพศศึกษาในระดับอุดมศึกษาสามารถสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและนำไปสอนได้
2. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีเจตคติที่ดีในเรื่องเพศศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ดีงาม ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนมีพฤติกรรมความเสี่ยงทางเพศลดลงหรือไม่เกิดขึ้นเลย
3. เป็นแนวทางปฏิบัติในการนำรูปแบบการสอนเพศศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อป้องกันและลดพฤติกรรมความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติยากร รองศาสตราจารย์ ดร.พิสิฐ เมธามัทธ และรองศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย เทียนทอง ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ของการวิจัยมาโดยตลอด และขอกราบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่านจากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัราชภัฏ และสถาบันการพลศึกษาที่กรุณาช่วยเก็บข้อมูลและเข้าอบรมการใช้เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. (2531). **หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามศิลป์.
- เฉลิมพล ต้นสกุล. (2537). **ประสิทธิภาพของรูปแบบดำเนินงานสุขศึกษาโดยการฝึกอบรมกลุ่มเพื่อนในการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มผู้ใช้**

- แรงงานในโรงงานฟอกหนัง จังหวัดสมุทรปราการ.**
วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูชัย สมธิไกร. (2548). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ.**
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา ชวนมณี. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอน :
ทางเลือกที่หลากหลาย.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพร พรหมเดชบุญ. (2545). **การใช้การเรียนรู้แบบมี
ส่วนร่วมในการป้องกันเอดส์ของพนักงานในสถาน
บริการน้ำมัน เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- “ปลุกตั้งเครือข่ายสกัดความรุนแรง.” **ไทยรัฐ.** (11 มกราคม
2550) : 1.
- พรรณรัตน์ เห่งธรรมสาร. (2533). “การเรียนแบบทำงาน
รับผิดชอบร่วมกัน.” **สารพัฒนาหลักสูตร.** 9 (กุมภาพันธ์
2533) : 37.
- ไพรวลัย สุนันธรรม. (2548). **การพัฒนาทักษะการอ่านภาษา
อังกฤษโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ.**
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). **สถิติและวิธีการวิจัยทาง
เทคโนโลยีสารสนเทศ.** กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ยุพา พูนขำ และกอบกาญจน์ มัทธิโน. (2541). “ภูมิคุ้มกัน
ที่วัยรุ่นได้รับ.” **วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
สิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ : กองวางแผนครอบครัวและ
ประชากร.
- รัตน เจริญสาธิต. (2546). **ผลของการสอนเพศศึกษาโดย
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อความรู้และทักษะชีวิต
เกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนาพร รัชบุตย์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). **การฝึกอบรม : คู่มือฝึกอบรมและ
พัฒนาบุคคล.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรัตน์ ศรีสุชาติ. (2547). **การพัฒนาชุดการสอนแบบ
ร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) เรื่อง
เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.** การศึกษาค้นคว้า
อิสระ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพจิต, กรม. กระทรวงสาธารณสุข. (2543). **คู่มือการฝึก
อบรมแบบมีส่วนร่วม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์
ทีคอม.
- สุชาติ รัชชกุล. (2541). **การตั้งครกไม่พึงปรารถนาและการ
ตัดสินใจทำแท้ง.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดใจ ทองอ่อน และคณะ. (2546). “ยุทธศาสตร์การปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้.” **ชุดฝึกอบรมครูและผู้บริหาร
สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน.** กรุงเทพฯ
: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อติญาณ ศรีเกษตริน. **การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ
เสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับนักศึกษาพยาบาล.**
(2543). วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- “อัสวใจแตกทำแท้งระบาดปีละ 3 แสนคน.” **เดลินิวส์.** (25
มีนาคม 2547) : 1.
- อุรสา พรสม. (2545). **การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ
และเจตคติต่อเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 โดยวิธีการสอนเพศศึกษา แบบโมดูลกับแบบ
ปกติ.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- Cascio, Wayne F. (1986). **Management Human
Resource : Productivity, Quality of Work Life,
Prolits.** New York : Mc Graw-Hill.
- Linderman, C. A. (1972). “Effectiveness and
Efficiency of Group and Individual Preoperative

Teaching Phase Two.” **Nursing Research**. 21
(1972).

Millis, Barbara J. and Philip Cottell G. (1998).

**Cooperative Learning for Higher Education
Faculty**. Phoenix : Oryx Press.

Olukoya, A.A. (1994). **Survey on Adolescent
Reproductive Health Services Provision**. Lagos
: Institute of Child Health and Primary Care.

Raymond, Pastore S. (2007). **Dale's Cone of
Experience**. Available online at [http :
www.teacherword. com/potdale.html](http://www.teacherword.com/potdale.html).

Sallis, F. et al., (1990). “Assessing Skill for Refusing
Cigarettes and Smokeless Tobacco,” **Journal of
Behavioral Medicine**. 13 (October 1990) : 489-
503.

Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development :
Theory and Practice**. New York : Harcourt,
Brace and World.